

Питання 2.

***Організація освітнього інклюзивного середовища в коледжі та гуртожитку
відповідно до нормативно-правових актів та вимог сучасності.***

доповідь Шахман О.А.

Однією з ключових компетентностей, яку має формувати сучасна освіта, європейською спільнотою визнано культурне усвідомлення та самовираження. Мистецька освіта як окремий вид спеціалізованої освіти найкраще сприяє формуванню такої компетентності, оскільки спрямована на професійну художньо-творчу самореалізацію особистості в різних видах мистецтва, відкриває можливості для всіх громадян, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами.

Відповідно до Закону України «Про освіту» особи з особливими освітніми потребами – це особи, які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, тобто інклюзію – включення або інакше кажучи інтеграцію в суспільство.

Для досягнення мети інклюзивної мистецької освіти було сформовано таку стратегічну ціль: Громадяни, незалежно від особливостей ментального, психічного та фізичного розвитку, мають рівні права і можливості на доступ до здобуття мистецької освіти і на одному рівні залучені до створення культурно-мистецького продукту.

Тож інклюзія в мистецькій освіті запроваджується відповідно до засад державної політики, чинного законодавства, нормативних документів з питань мистецької освіти, до яких належать:

- Закони України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»;
- Конвенція про права осіб з інвалідністю
- Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні
- «Концепція інклюзивної мистецької освіти» Наказ МКМС від 27.01.2020 № 339;
- Постанова Кабміну України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти» від 15.12.2021р. №1321
- регіональний план дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року
- регіональний план заходів з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року
- Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти (на поточний навчальний рік);
- Методичні рекомендації щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ОПП та рівнів підтримки в освітньому процесі;
- Методичні рекомендації щодо забезпечення доступності будівель, приміщень та іншої інфраструктури закладів освіти для маломобільних груп населення, які викладені нещодавно 22 листопада цього року.

Організація освітнього інклюзивного середовища в навчальному закладі також ґрунтується на творчому проєкті Олени Зеленської «Без бар'єрів», в межах якого надруковано посібник «Довідник безбар'єрності» та «Гайд безбар'єрних подій» - рекомендації для проведення публічних заходів за принципами безбар'єрності в онлайн-офлайн форматі. Також у роботі використовуються посібники: «Мистецькі коледжі: доступне освітнє середовище», «Індекс інклюзії: заклади мистецької освіти», «Кращі практики інклюзії в Україні».

- Особи з особливими освітніми потребами за законом вільні у виборі не лише закладу освіти, але й спеціальності та освітньо-професійної програми з урахуванням власних потреб та можливостей. За висновками моніторингу, який проводиться щорічно в коледжі навчальною частиною загальна кількість осіб з ООП коливається в межах 3-7 осіб різних рівнів труднощів, і переважно це здобувачі освіти за усіма напрямками окрім Хореографії. Для них створюються рівні умови для здобуття якісної фахової передвищої освіти, але за твердженням самих здобувачів вони намагаються інтегруватися в звичайний навчальний процес без потреби в індивідуальних програмах чи індивідуальній формі навчання, чи створенні окремої інклюзивної групи.
- В коледжі сформована команда психолого-педагогічного супроводу, до складу якої увійшли представники адміністрації коледжу, дотичні до супроводу осіб з особливими потребами починаючи зі вступної компанії, нарахування стипендії, залучення до участі в різних виховних заходах, професійних конкурсів, взаємодії за необхідністю зі спеціалістами інклюзивно-ресурсного центру Харківської міської ради, з яким укладено договір на співпрацю і в 2023 році пролонговано на три роки.
- Виготовлено інформаційний стенд «Інклюзивне освітнє середовище», розташований на 1 поверсі навчального корпусу – у вільному доступі інформація для викладачів і працівників коледжу, здобувачів і їх батьків.
- Щоквартально коледж звітує перед Департаментом культури і туризму щодо виконання дій та заходів відповідно до регіонального плану Харківської області згідно з вищезазначеними Ковенцією та Національною стратегією.
- Здобувачі з ООП в коледжі можуть розраховувати на:
 - повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм дискримінації за ознакою наявності особливих освітніх потреб, стану здоров'я чи інвалідності або будь-якою іншою ознакою;
 - справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання,
 - залучення до всіх заходів закладу освіти та поза його межами: у заходах з освітньої, дослідницької, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності
 - забезпечення інших необхідних умов для навчання.
- педагогічні працівники постійно підвищують рівень обізнаності та навчаються взаємодіяти з особами з ООП беручи участь в круглих столах, вебінарах, семінарах, дистанційних курсах, конференціях та інших формах підвищення кваліфікації.
- особи з особливими освітніми потребами, перебуваючи в будівлях навчального корпусу та гуртожитку, мають можливість безкоштовно користуватися wifi, отримати консультацію щодо потрібної інформації та супровід працівників до

потрібного приміщення (приймальної, адміністрації, аудиторій, інфраструктури тощо);

- в період запровадження дистанційної форми навчання та під час проведення вступної кампанії за потреби у відвідуванні коледжу особи з особливими освітніми потребами (ООП) безперешкодно можуть пересуватися в будівлях навчального корпусу та гуртожитку. Мають вільний доступ до інфраструктури коледжу;
- особи з ООП на теперішній час не проживають в гуртожитку коледжу; (але серед ВПО є особи з інвалідністю);
- протягом 2023-2024 рр. здійснено запланований капітальний ремонт ліфтів гуртожитку, що надає можливість особам з інвалідністю безперешкодно підійматися на будь-який поверх будівлі;
- заплановано на 2024-2025 рр. облаштування в будівлях коледжу та гуртожитку вхідних груп головного та аварійного виходів з урахуванням вимог створення безбар'єрного простору відповідного до будівельних норм (пандусів), часткового ремонту парпетів та вимощення навколо будівлі гуртожитку (лист-звернення до голови правління БО «БФ «РОКАДА» №256 від 13.09.2024р.);
- протягом 2024-2025 рр. заплановано виготовлення загальної схеми розташування освітніх локацій та інфраструктури, іншого оснащення для спрощення орієнтування осіб з вадами зору та слуху. Проведено моніторинг потрібних інформаційних повідомлень та прайсу щодо їх виготовлення (тактильних табличок, світлових стендів) для забезпечення універсального дизайну в будівлі коледжу.
- укладений договір Генерального підряду від 15.01.2024р. №373 між КЗ «ХФВКМ» ХОР, Фізичною особою-підприємцем Дудіним Андрієм Сергійовичем, Представництвом «Іноземної неурядової організації ОКСФАМ» в особі уповноваженого представника в Україні пані Байєр Юстини Яніни, за яким узгоджено встановлення додаткових поручнів для зручності користування людьми з обмеженими можливостями пересування в місцях загального користування на 1-му поверсі (туалет, душова) в гуртожитку, встановлення душових сидінь для людей з обмеженими можливостями, - реалізований та введений в експлуатацію;
- заплановано на 2024-2025 рр. ремонт кімнат гуртожитку в межах надання коледжем соціальної підтримки, тимчасового житла та забезпечення створення безбар'єрного простору для внутрішньо переміщених осіб, які на теперішній час проживають в гуртожитку (зокрема заміна вікон, дверей, ремонт кухонь та санітарних кімнат тощо) (лист-звернення до керівництва програм з надання надзвичайної допомоги Чеської гуманітарної організації «Людина в біді» №253 від 12.09.2024р.);
- За результатами обговорення деяких питань на засіданні методичної ради на стенді буде викладена інформація щодо підвищення кваліфікації і нових нормативно-правових актів щодо організації інклюзивного освітнього середовища та безбар'єрного простору в навчальному закладі. А також рекомендації для ознайомлення з інформаційними матеріалами за темою взаємодії з особами з ООП.

Що ще належить зробити :

- Розробити навчальні матеріали (адаптовані індивідуальні завдання, тематичні лекційні матеріали) в різних форматах – текстові, аудіо, відео) для здобувачів в межах вивчення навчальних дисциплін різних ОПП (викладачам)
А я сформулю їх перелік і викладу для загалу;
- Налагодитися зворотний зв'язок (опитування осіб з ООП на різних стадіях навчального процесу – вступ, різні курси, випуск,) та взаємодія з батьками – обговорення потреб і можливостей здобувача з ООП.

Створення інклюзивного середовища – це тривалий процес, який потребує постійних зусиль від усіх учасників навчального процесу. Важливо забезпечити не лише доступність, толерантність та індивідуалізацію, а також створити комфортне та безпечне середовище для всіх. Бо Інклюзивне середовище – це наша спільна відповідальність

Прошу внести в проєкт рішення такі пункти:

1. Інформацію взяти до відома.
2. Поновити стенд «Інклюзивне освітнє середовище», викласти матеріали нових нормативно-правових документів та методичні рекомендації для ознайомлення загалу.
3. Розглянути введення в зміст навчальних дисциплін теми організації освітнього інклюзивного середовища та взаємодії з особами з особливими освітніми потребами. (методика викладання особам з ООП, методика взаємодії здобувачів з учасниками творчих колективів, що маю інвалідність тощо)
4. Озайомитися з методичними матеріалами щодо забезпечення доступності будівель, приміщень та іншої інфраструктури закладів освіти для маломобільних груп населення (22 листопада 2024 року).
5. Сприяти підвищенню кваліфікації педагогічних працівників коледжу щодо організації освітнього інклюзивного середовища, актуальних проблем інклюзивної мистецької освіти та забезпечення якісними освітніми послугами осіб з ООП.